

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Formy licencování – patent pools

Studentská vědecká a odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

2014

VII. ročník SVO

Autor: Vojtěch Šmíd

Konzultant: JUDr. Tomáš Dobichovský, Ph.D.

*Ústav práva autorského, práv pr myslových a
práva soutěžního*

estné prohlášení a souhlas s publikací práce

Prohlašuji, že jsem práci předkládanou do VII. ročníku Studentské vědecké a odborné společnosti (SVO) vypracoval samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že práce nebyla ani jako celek, ani z podstatné části dříve publikována, obhájena jako součást bakalářské, diplomové, rigorózní nebo jiné studentské kvalifikační práce a nebyla předložena do předchozích ročníků SVO či jiné soutěže.

Souhlasím s užitím této práce rozšiřováním, rozmnožováním a sdělováním ve veřejnosti v neomezeném rozsahu pro účely publikace a prezentace PF UK, včetně užití třetími osobami.

V Praze dne 10. dubna 2014

.....
Vojtěch Šmíd

Pod kování

Na tomto místě bych chtěl podkovat vedoucímu mé práce, JUDr. Tomáši Dobichovskému, Ph.D., za poskytnutí cenných rad a podpory.

Obsah

1. Úvod	6
2. Pr myslové vlastnictví	7
3. Licence	9
3.1. Význam	10
3.2. <i>Formy licencování</i>	11
3.2.1. K ížová licence.....	12
3.2.2. Patent pools	13
4. Patent pools	14
4.1. <i>Pojem patent pool</i>	15
4.2. <i>Výhody a zápory patent pools</i>	18
5. Záv r	22
6. Použitá literatura	24

Použité zkratky

Bernská úmluva	<i>Bernská úmluva o ochran um leckých a literárních d l (vyhláška ministra zahrani ních v cí . 133/1980 Sb.)</i>
Dohoda TRIPS	<i>Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (sd lení Ministerstva zahrani ních v cí . 191/1995 Sb.)</i>
ISO	<i>Mezinárodní organizace pro normalizaci (International Organization for Standardization)</i>
IT	<i>Informa ní technologie</i>
IPR	<i>Práva k duševnímu vlastnictví (Intellectual Property Rights)</i>
ITC	<i>International Trade Center</i>
Pa řžská úmluva	<i>Pa řžská úmluva na ochranu pr myslového vlastnictví (vyhláška ministra zahrani ních v cí . 90/1962 Sb.)</i>
R&D	<i>Výzkum a vývoj (Research and Development)</i>
WIPO	<i>Sv tová organizace duševního vlastnictví (World Intellectual Property Organization)</i>
WTO	<i>Sv tová obchodní organizace (World Trade Organization)</i>

1. Úvod

Oblast ochrany duševního vlastnictví nepředstavuje záležitost posledních let. Tento právní systém v podobě, která je nám již blízká, je tu s námi od konce 19. století. Přijetím Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví a v krátké časové návaznosti na ni, i Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých, došlo k vytvoření základního rámce ochrany. Tento nastavený rámec je doposud funkční jen s minimálními obměnami.

Spolu s vývojem oblasti duševního vlastnictví dochází i k vývoji postupů, jak s právy duševního vlastnictví nakládat. Jedním ze základních práv vlastníka práva duševního vlastnictví je poskytnout právo předem užít, tj. poskytnout licenci k užítí předem tu ochrany dalším subjektům.

Zejména v souvislosti, kdy lze například zaznamenat nástup nových technologií ve velmi krátkém inovačním cyklu, je potřeba mít efektivní nástroje, které napomohou návratnosti vložených investic nebo napomohou k sdílení v domostí s možnými celospolečenskými dopady.

Pojmu a obsahu licencí a jejich formám, zejména s důrazem na formu licencování v podobě tzv. patent pools, autor věnuje pozornost, protože licence považuje za nástroj, který má dalekosáhlé dopady. Jednotlivci dopady nemusí pocítit, ale různé skupiny již ano. Důsledky lze vnímat v podobě zdržení nástupu nových technologií nebo ve formě přístupu k technologiím, které mají vliv na rozvoj společnosti.

Jak je výše uvedeno, technologie, například v oblasti IT, mají velmi krátký inovační cyklus. Další problém spoívá ve skutečnosti, že určité technologie se mohou skládat z více předem a postupů, ke kterým vlastní práva rozdílné subjekty. Pro zajištění přístupu se uzavírají licenční licence nebo se zřizují patent pools. Patent pools představují soubor vložených práv, ke kterým účastníci mají přístup za sjednaných podmínek.

Právě v důsledku existence velkého množství práv k duševnímu vlastnictví, zejména dnes oblast licencování hraje stálejší roli, a to právě jak v přístupu k technologiím, tak bohužel i jako nástroj k vytváření překážek, kterými se účastníci soutěže snaží ovlivnit konkurenci. Tento jev lze spatřovat zejména v oblasti průmyslových práv, s kterými se bude v této práci povětšinou pracovat.

Autor se v této práci zaměřil na stručný úvod do pojmu duševního vlastnictví, konkrétně průmyslových práv a jejich významu. Zvláště důraz potom klade na formy licencování, kdy se soustředí zejména na licencování v podobě účastí na patent pool.

2. Pr myslové vlastnictví

Společnost představuje dynamický prvek, který se vyvíjí na základě okolností a podmínek, se kterými přichází do kontaktu. Společnost, jak ji známe dnes, prošla dlouhým vývojem – od podoby společnosti lovců a sběratelů, přes společnost agrární, až do současně moderní společnosti.

Ve všech etapách vývoje společnosti však můžeme sledat snahy nejen jednotlivců, ale i celých skupin, jak si svůj údíl na této planetě zjednodušit a ulehčit. Všechny akce podniknuté za tímto cílem, postupně posouvaly úroveň výsklosti společnosti kupředu. Jako příklad lze uvést vytváření primitivních nástrojů určených ke zjednodušení každodenní činnosti, kdy tyto nástroje se postupem doby stávaly stále komplexnější.

Prostředky, kterými bylo a je možné vybrané činnosti zefektivnit, zlevnit nebo urychlit jsou výsledkem lidské představitivosti a vynalézavosti, kdy právo pouze lidská představitivost tvoří hranice, co všechno je možné vytvořit. Právo u takových předem t, které splní úhel, za kterým jsou vytvořeny, existuje velká pravděpodobnost, že přijde někdo další s obdobným produktem, který ovšem může vycházet z myšlenek a konkrétní realizace původního výrobku. Právo z tohoto důvodu je ochrana duševního vlastnictví tvůrce významná. Do vytvoření produktu se dnes vkládají investice a čas a očekává se jejich návratnost. Jasným příkladem mohou být investované částky do vývoje nových léčivých látek, které se pohybují v řádu miliard USD¹, a proto se nelze divit, že farmaceutické společnosti využívají veškerých dostupných prostředků, aby ochránily své vložené investice.

Legální definice pojmu duševní vlastnictví není v českém právním řádu dána, nicméně výčet práv, která spadají do ochrany duševního vlastnictví lze nalézt ve vybraných mezinárodních smlouvách. Dle znění Smlouvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví se duševním vlastnictvím rozumí práva k literárním uměleckým a výtvarným dílům, k výkonům výkonných umělců, ke zvukovým záznamům a k rozhlasovému vysílání, k vynálezům ze všech oblastí lidské činnosti, k výtvarným objevům, k průmyslovým vzorům a modelům, k továrním, obchodním známkám a známkám služeb, jakož i obchodním názvům, na

¹ HERPER, Matthew: The Cost Of Creating A New Drug Now \$5 Billion, Pushing Big Pharma To Change. Forbes (online); 11. srpna 2013 (cit. 7. února 2014); Dostupné na: <http://www.forbes.com/sites/matthewherper/2013/08/11/how-the-staggering-cost-of-inventing-new-drugs-is-shaping-the-future-of-medicine/>

ochranu proti nekalé soutěži a všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, výtvarné, literární a umělecké².

Z výše uvedeného výkladu lze dovést, že Smlouva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví vycházela přímo z definice duševního vlastnictví již z dříve přijatých smluv z konce 19. století, které byly klíčovými pro založení základního rámce ochrany práv duševního vlastnictví – jedná se o Pařížskou úmluvu na ochranu průmyslových práv a Bernskou úmluvu na ochranu díl literárních a uměleckých.

² 1. 2 odst. viii Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (vyhláška č. 69/1975 Sb., ve znění vyhlášky č. 80/1985 Sb.)

3. Licence

Vzhledem ke skutečnosti, že patent pools představují specifický způsob poskytnutí licence, autor se na tomto místě domnívá, že je na místě, přiblížit pojem licence a jaký má licence význam.

Licence představuje výjimečné povolení nebo oprávnění k určení činnosti nebo k výkonu určitých práv. Licenci uděluje ten, kdo má k využití nehmotného statku absolutní právo, které mu umožňuje, aby komukoliv jinému zabránil v užívání tohoto nehmotného statku. Majitel se však může rozhodnout, že umožní využít nehmotný statek určité osobě, že jí k tomu poskytne svolení, tedy že poskytne licenci (účastníci vztahu se nazývají poskytovatel, tj. vlastník práva, a nabyvatel, tedy ten kdo získává svolení)³. Právo se tedy licenci nepřevádí, nadále zůstává v majetku poskytovatele licence. Nehmotný statek přechází do vlastnictví této osoby na základě tzv. převodu⁴.

Je možné se setkat s výrazem „nákup licencí“ a „prodej licencí“. Tyto výrazy neznamenaají, že se licenční smlouva podobala, ani byla případem kupní smlouvy, ale jen to, že licence byla získána za úplatu⁵.

Účelem licenční smlouvy je tedy zajistit šíření nehmotného statku a jejím předem je udělení souhlasu s využíváním chráněného předem tu duševního vlastnictví⁶.

V souvislosti s oblastí duševního vlastnictví se jedná zejména o povolení k užívání chráněného, utajovaného i nezveřejněného technického řešení nebo průmyslového práva, které majitel za úplatu nebo i za určité podmínky, bezúplatně, poskytuje jiným osobám⁷.

Pod výkonem práv, resp. pod pojmem využití nehmotného statku, je možné si představit právo vyrábět vynález chráněný patentem nebo obchodovat s vyrobenými výrobky, nebo výrobu výrobků, v nichž je nehmotný statek uplatněn nebo zhmotněn.

³ Malý, Josef: Obchod s nehmotnými statky, Patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky. C. H. Beck, Praha 2002, str. 73

⁴ Jakl, Ladislav: Úvod do systémů právní ochrany duševního vlastnictví. Vysoká škola veřejné správy a mezinárodních vztahů, Praha 2006, str. 48

⁵ Malý, Josef: Obchod s nehmotnými statky, Patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky. C. H. Beck, Praha 2002, str. 74

⁶ Malý, Josef: Obchod s nehmotnými statky, Patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky. C. H. Beck, Praha 2002, str. 74

⁷ Horáček, Roman; Štáda, Karel; Hajn, Petr: Práva k průmyslovému vlastnictví. 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2011, str. 326

3.1. Význam

Poskytování licence k nehmotným statkům má pro vlastníka práva nepochybný význam z několika důvodů⁸.

Za prvé, poskytnutím licence se vytváří příjmy pro poskytovatele licence. Celé duševní vlastnictví je o vývoji a určení posouvání se kupedu, kdy aktivity v této oblasti stojí čas a finanční prostředky. Právě možnost poskytnout licenci k předem tu, je jeden ze způsobů, jak dosáhnout návratu vložených investic a zajistit si prostředky pro další R&D.

Dále, licencování je v současnosti velmi potěbný instrument, zejména pro tzv. transfer technologií. Transfer technologií představuje proces, který zprostředkuje pohyb výsledků výzkumu a vývoje v jejich hmotné i nehmotné podobě od jejich počátečního vzniku po jejich konečné využití⁹.

Jiné formy transferu technologií, než formou poskytování licence, mohou probíhat prostřednictvím publikací obecného druhu, jako jsou knihy, časopisy, noviny, televize, rozhlas, ale i prostřednictvím speciálních prostředků, kterými mohou být patentové spisy, vstupy specializovaných institucí, elektronické informační prostředky nebo také osobním zprostředkováním například účastí na mezinárodních konferencích a seminářích, veletrzích nebo výstavách¹⁰.

V dnešním světě, kdy dochází k postupnému stírání hranic a vzdáleností, strategie v oblasti licencování a transferu technologií představují faktory, které je nutné zohlednit, a které při správném využití pak představují konkurenční výhodu v prostředí tržní ekonomiky.

Licence představují strategický nástroj při obchodní činnosti účastníků na trhu. Vzhledem k jejich významu, je nutné zohlednit jak pozitivní aspekty licencí, tak jejich zápory. Autor se v této práci zabývá pouze nástinem vlastností licencí, zevrubnější zamyšlení by vydalo svým rozsahem na samostatnou práci.

Poskytování licence samozřejmě poskytuje výhodu těm subjektům, které se soustředí na vývoj, ale již nemají takové zkušenosti v oblasti výroby a distribuce. Poskytnutím licence je

⁸ WIPO: Licensing and Technology Transfer (online), cit. 6. dubna 2014; Dostupné na: <http://www.wipo.int/patent-law/en/developments/licensing.html>

⁹ Malý, Josef: Obchod s nehmotnými statky, Patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky. C. H. Beck, Praha 2002, str. 2

¹⁰ Jakl, Ladislav: Úvod do systémů právní ochrany duševního vlastnictví. Vysoká škola veřejné správy a mezinárodních vztahů, Praha 2006, str. 48

také možné získat nová odbytiště pro své produkty. Je možné, že jiné subjekty, mají přístup na trhy, na které vlastník přístup nemá, i přístup má, ale jen omezený.

Mezi nevýhody je možné zařadit rozšíření konkurence díky poskytnutí licence. Pokud poskytovatel licence prodává na podobných i stejných trzích jako nabyvatel licence, je možné, že dojde ke snížení zisku vlastníka práv, který licenci poskytl. Rovněž tak může nastat situace, kdy se poskytovatel licence dostane do závislého postavení na nabyvateli licence, zejména s ohledem na jeho schopnosti, například v oblasti výroby, distribuce a prodeje. Tato závislost dostává jiný rozměr v případě udělení tzv. výlučné licence¹¹.

3.2. *Formy licencování*

Licence je možné dělit dle různých kritérií. Například je možné licence dělit dle právního základu licence na smluvní, zákonné a nucené. Další možné dělení je možné na základě výlučnosti na výlučné a nevýlučné. Z výlučné licence je oprávněn pouze nabyvatel, kdy se poskytovatel zavazuje, že licenci neposkytne žádnému jinému subjektu ve sjednaném rozsahu a že jej ani on sám nebude sám užívat¹². Nabízí se také dělení dle účelu na čisté a smíšené. V případě tohoto dělení se hledí na to, zda se smlouva týká pouze dispozice s právy duševního vlastnictví, nebo takových smluv, jejichž obsahem je i omezení licence co do účelu (například poskytnutí technické pomoci poskytovatelem licence). Možné je také dělení podle druhu nehmotných statků, na které je licence udělována. Takové lze dělit na jednoduché a smíšené, kdy předmětem smíšené licence může být více druhů práv duševního vlastnictví¹³.

Další možné dělení je podle subjektů, které se na licenční smlouvě podílí. Autor v tomto případě má na mysli dělení na individuální licence, kolektivní licence a licenci dohodnutou s oprávněnou osobou jednat za patent pool.

Individuální licence představuje nejzákladnější formu poskytnutí licence. Jak je již uvedeno výše, jedná se o vztah dvou stran. Na jedné straně je vlastník práva, tj. poskytovatel licence a na druhé straně je ten, kdo získá oprávnění s předmětem licence užívat, tedy nabyvatel licence.

¹¹ ITC/WIPO: Secrets of Intellectual Property: A guide for small and medium-sized exporters. ITC/WIPO, Ženeva 2003, str. 87

¹² Malý, Josef: Obchod s nehmotnými statky, Patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky. C.H. Beck, Praha 2002, str.76

¹³ Munková, Jindřiška; Kindl, Jiří; Svoboda, Pavel: Soutěžní právo. Soutěžní právo, C. H. Beck, Praha 2012, str. 330

Zvláštní z etel te bude v nován k ížovým licencím a zejména patent pools.

3.2.1. K ížová licence

K ížová licence nalezne uplatn ní zejména v p ípadech, kdy nap . dva subjekty drží patenty, které jsou nezbytné pro výrobu produkt obou spole ností. Jedná se o takový druh licence, která p edstavuje smlouvu o vzájemné sm n licencí, takže poskytovatel se stává pro jinou i jiné licence nabyvatelem a naopak¹⁴.

Tohoto druhu licence m že být i využito i jako jistého druhu narovnání mezi stranami, mezi kterými se odehrává spor ohledn práva i více práv k ur ítému duševnímu vlastnictví¹⁵.

Obecn je nejlepší ešení spor dohoda zú astn ných stran. V tomto p ípad dochází k dohod mezi dv ma subjekty, které mají dostate né prost edky se navzájem blokovat. Snahy a další jiné aktivity sm ující ke snaze zablokovat pr myslová práva druhé strany, pop . je jiným zp sobem získat, však v mnoha p ípadech zp sobují zdržení. Vždy je snaha uvést produkt na trh co nejd íve, aby se t žilo ze získaného náskoku. Zdržení uvedení výrobku na trh však m že zp sobit nap . finan ní ztráty. Vzhledem ke skute nosti, že se mohou blokovat ob strany, ke ztrátám dochází u obou dvou, a proto je jednodušší se dohodnout¹⁶.

Toto m že být jeden z d vodů, pro investovat do svého vlastního vývoje za ú elem vytvoení svého portfolia pr myslových práv. Vlastnictví takového portfolia a práv k p edm t m, které mohou být pot ebné a užite né i pro další strany, zejm. s ohledem na oblast zájmu, pop . s ohledem na oblast potencionálních produkt . V p ípad , že ob strany si mohou n co nabídnout, je pozice pro vyjednávání mnohem siln jší a je zde vyšší pravd podobnost rychlejšího uzav ení dohody mezi stranami¹⁷.

K ížovou licenci je vhodné uzav ít mezi subjekty, které mají dostate n silné zázemí a jsou schopni produkty vyráb t samostatn . Jestliže však shledají, že je dostate ný potenciál, aby i další subjekty produkovaly výrobky, chrán né patenty obou spole ností, je

¹⁴ Horá ek, Roman; ada, Karel; Hajn, Petr: Práva k pr myslovému vlastnictví. 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2011, str. 329

¹⁵ Malý, Josef: Obchod s nehmotnými statky, Patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky. C.H. Beck, Praha 2002, str. 77

¹⁶ Shapiro, Carl: Navigating the Patent Thicket: Cross Licenses, Patent Pools, and Standard Setting. University of California at Berkeley 2001, str. 9

¹⁷ P ednáška prof. Toshiko Takenaka: Patent Protection of Software. Transantional IP Seminar, Dráž any, N mecko, b ezen 2014

nejmyslnějším řešením založení práv patent pool, skrze který mohou poskytnout kompletní soubor potřebných licencí na patenty těmto osobám¹⁸.

3.2.2. Patent pools

V případě uzavření licenční smlouvy se subjektem oprávněným jednat za patent pool dojde k uzavření licenční smlouvy na celý soubor patentů, který je v patent pool zastoupen. Pojem patent pool je podrobněji vysvětlen v Kapitole 4.

¹⁸ Shapiro, Carl: Navigating the Patent Thicket: Cross Licenses, Patent Pools, and Standard Setting. University of California at Berkeley 2001, str. 5

4. Patent pools

V současné době, kdy již existuje velké množství vynálezů, na které jsou uděleny patenty, se postupně vytváří paktážka pro subjekty, které mají zájem o výrobu nového produktu i zájem na uvedení nové technologie, která v sobě jeden, z již přihlášených vynálezů obsahuje¹⁹. Tento problém se dotýká zejména klíčových oblastí průmyslu, jako je například výroba polovodičových výrobků, biotechnologie a v určitých případech vývoj počítačových programů (pro oblast ochrany počítačových programů to platí na území států, které ochranu počítačových programů umožňují, a to nad rámec ochrany jako literárního díla, tedy zejména Spojené státy americké, kde je možné počítačové programy chránit i patentem).

Čím více narůstá počet přihlášených vynálezů, tím více se dané prostředí stává méně transparentním a pro zájemce je stále složitější se v něm vyznat. Je možné i prohlásit, že dnešní vývoj spouívá v cestách, které vytvořili předchůdci – toto by bylo možné si představit jako pomyslnou pyramidu²⁰, kdy na vrcholu pyramidy spouívá nejaktuálnější stupeň vývoje. Na nižších stupních pyramidy, stojí způsoby a možnosti, které vytvořili předchůdci, a zde právě nastává riziko, že v případě, že nebude v nově nastávající pozornosti řešena starší práva, může u nově vznikajícího produktu, dojít ke střetu se staršími právy. V nejkrajnějším případě může nastat situace, že z důvodu střetu se staršími právy, nebude mít produkt možnost, přejít z fáze vývoje do reálného nasazení, nebo v lepších variantách dojde k mimosoudnímu vyrovnání, poskytnutí licence na výrobu, tj. k nápravě právního stavu.

Výše uvedenou situaci lze přirovnat také k řece, kdy se subjekty vyskytují jak „proud“, tak „proti proud“²¹. Ty subjekty, které jsou proti proud, tedy blíže k prameni, drží starší práva, která mohou být nezbytná pro ty, které leží po proud. Logicky takováto pomyslná řeka nemá, ani ve své podstatě nemůže mít, konce, protože představuje vývoj, který probíhá neustále, pokud pomineme situaci, kdy se jedná o slepou vývojovou větev. Nicméně i v případě slepé vývojové větve se jedná o směřování k vývoji, neboť kdo musel slepou ulici lidského poznání ohledat a ohlásit svému: Tudy ne, přátelé!²².

¹⁹ V angličtině pro tento jev existuje výraz patent thicket, který vyjadřuje stav existence více patentů v držení více vlastníků, ke kterým musí zájemce pro uvedení nové technologie získat od vlastníků povolení.

²⁰ Shapiro, Carl: Navigating the Patent Thicket: Cross Licenses, Patent Pools, and Standard Setting. University of California at Berkeley 2001, str. 5

²¹ Bass, Brian: The Definitions of „Upstream“ and „Downstream“ in the Production Process. Chron (online) cit. 2. dubna 2014; Dostupné na: <http://smallbusiness.chron.com/definitions-upstream-downstream-production-process-30971.html>

²² Cimrman, Smoljak, Svěrák: Vražda v salonním coupé (divadelní inscenace). Premiéra 14. května 1970

V současnosti zájemci uzavírají křížové licence s partnery, o kterých si myslí, že by jejich duševní vlastnictví mohli využít, nebo v případě ucelených technologií, k jejichž životaschopnosti je třeba více vynálezů, ke kterým drží patenty více subjektů, vstupují do patent pools.

V současnosti je možné pozorovat jevy, kdy se větší množství patentů dotýká jedné a té samé nové technologie či jednoho produktu. Toto je obvyklé například v oblasti IT a v oblasti vývoje léčiv.

4.1. Pojem patent pool

Pojem patent pool je obtížně vyjádřitelný v češtině, nicméně ve své podstatě pojem představuje označení souboru patentů, ke kterým mají účastníci v poolu přístup.

V případě, kdy potebná práva duševního vlastnictví drží více subjektů, resp. více společností, lze založit konsorcium a v případě, že potebná práva jsou držena v těmto množstvím subjektů, resp. společností, lze uvažovat o křížové licenci nebo o vytvoření patent poolu.

Praxe vytváření patent poolu je známa především z USA. Jeden z prvních patent poolů vznikl v roce 1856, kdy sdružoval patenty na vynálezy týkající se šicích strojů. Jako příklad dalšího patent poolu lze uvést ten z roku 1917, který sdružoval patenty k letecké technice. Jestliže se posuneme blíže k současnosti, lze uvést patent pool z roku 1997, který se týkal formátu MPEG-2, tedy formátu komprese videa, nebo lze také uvést patent pool z roku 1999, který se týkal patentů v souvislosti s formáty DVD-ROM a DVD-VIDEO.

Jako příklad patent poolu z oblasti léčivých přípravků lze uvést Medicines patent pool pro UNITAID. Tento pool byl vytvořen za účelem zvýšení dostupnosti ke kvalitní lékařské péči pro lidi trpícími onemocněním HIV v rozvojových zemích. Účast na tomto poolu je dobrovolná, nicméně žádoucí vzhledem ke skutečnosti, že léky na HIV jsou jakýmsi „koktejlem“ více léčivých přípravků, ke kterým drží patenty více subjektů²³.

Jak lze dovodit, tak zřízený patent pool ve své podstatě představuje licenci, kdy jednotliví vlastníci práv poskytnou svá portfolia práv, která vlastní, tedy nejde o patent, a umožní přístup k jednotlivým právům, jak mezi sebou, rozuměno ve smyslu přístupem do patent poolu, tak i mimo svůj okruh těmto osobám. Těmto osobám, tedy subjektům, které se

²³ Medicines patent pool: About the MPP. Medicines patent pool (online), cit. 9. dubna 2014; Dostupné na: <http://www.medicinespatentpool.org/about/>

na patent pool nepodílejí, je možné poskytnout jednu licenci na kompletní soubor patentů, které jsou v patent pool obsaženy, kdy vyjednávání pouze s jedním subjektem o udělení licence usnadňuje její získání, kdy v důsledku je možné docílit snížení nákladů na získání licence nebo rychlejší uvedení produktu na trh.

Před samotnými aktivitami vedoucími k vytvoření patent pool je také velmi důležité zvážit zájem samotného souboru patentů, který má vzniknout i samotné ústí subjektu na takovémto projektu. Podle názoru Charlieho Chapmana²⁴ a Clifforda Loeba²⁵ je nutné dopředu zvážit několik dalších klíčových otázek, které se týkají v obecné podobě samotné potřeby vytvořit pool, tedy zda by nepostačovalo možnou situaci řešit pouze prostřednictvím samostatných licencí.

Dle jejich názoru je vhodné patent pools vytvářet v takových případech, kdy jde o technologii, která je ve své podstatě ve vlastnictví mnoha subjektů, kdy se očekává její široké nasazení a tím pádem i velké množství zájemců o získání nutné, resp. nutných licencí pro užívání takovéto technologie. Jak je již uvedeno na jiných místech této práce, právě díky existenci patent pool, odpadne individuální vyjednávání o získání potřebných licencí, které by v mnoha případech probíhalo s velmi velkým počtem subjektů.

Další jejich připomínka směřuje k nutnosti zvážit, za jakých podmínek patent pool vzniká a jak dlouho vzniká. Vyjednávání ohledně založení patent pool vede mnoho subjektů s různými zájmy a strategiemi, kdy dle jejich slov, mohou taková vyjednávání trvat po dlouhou dobu, možno i v rozmezí 2 – 5 let. Po dobu vyjednávání tedy subjekty musí držet určitou strategii a musí hradit náklady spojené s vytvářením patent pool²⁶.

Samozřejmě je nutné se zamyslet i nad praktickou stránkou existence a správy vytvořeného patent pool. Patent pool může mít formu joint venture, tedy dvou i vícestranné dohody, kdy subjekty spojí své prostředky za dosažením cíle, kterého je obtížné dosáhnout samostatně²⁷. Joint venture může mít podobu od smluvního vztahu, kdy pool spravuje jeden z účastníků, nebo může mít podobu samostatné entity (právnícké osoby), která zřízený patent pool spravuje, kdy jednotliví účastníci této entity umožní nakládání s portfoliem příslušných práv ve sjednaném rozsahu. Samozřejmě, že jednou z klíčových činností takovéto entity bude přerozdělování získaných prostředků z udělení licence podle smluveného vzorce²⁸.

²⁴ Charlie Chapman, Vice president, Intellectual Property Licensing at Hewlett-Packard

²⁵ Clifford Loeb, Managing Director of IP Licensing at Hewlett-Packard

²⁶ Chapman, Charlie; Loeb, Clifford: Negotiating the patent pool of your future. Intellectual Asset Management magazine, číslo 55, září/říjen 2012, str. 29

²⁷ Joint venture. Webster pocket dictionary (Business). Trident Press International, vydání 1998

²⁸ Consumer Project on Technology: Patent Pool. CPTEch (online), cit. 3. dubna 2014; Dostupné na: <http://www.cptech.org/cm/patentpool.html>

Pro existenci patent pool je velmi důležité, jaké patenty jsou v poolu zastoupeny, kdy by takovéto patenty bylo možné rozdělit na patenty, které jsou nezbytné pro určitou technologii, dále substituční patenty a v neposlední řadě také patenty na tzv. komplementární technologie.

Pro patenty, které jsou nezbytné pro určitou technologii, se v angličtině používá výraz „essential patent“. Význam takového patentu spoívá, jak už z názvu vyplývá, z nutnosti držet k němu licenci v případě zájmu o zavedení technologie, kdy technologii nelze zavést právě bez jeho porušení. Tato nutnost vyplývá právě z toho, že pro daný patent neexistuje ekvivalent nebo vytvoření i pořízení takového ekvivalentu by si vyžádalo nepřiměřené finanční náklady²⁹.

Jak jsem již uvedl výše, určitá technologická odvětví se potýkají s jevem, kdy k jedné technologii přísluší více patentů, která jsou velmi často v držení více vlastníků. Některé vynálezy chráněné patenty jsou klíčové pro využívání dané technologie, kdy jiné vynálezy, taktéž chráněné, mají již vliv na určité vlastnosti technologie, tzn., že nemají vliv na podstatu technologie, ale mají určité vlastnosti, které mohou mít znaky technologie a mohou ji například určitým způsobem vylepšit³⁰.

Na základě výše uvedeného lze dovést, že patenty se stávají komplementy. Komplementy jsou takové statky, které se zároveň doplňují. Oproti komplementům stojí substituty, které se navzájem nahrazují³¹. Právě v případě technologie, pro kterou je nezbytné více patentů, se patenty stávají komplementárními a „konzumují se společně“³².

Druhá oblast patentů, která se v souvislosti s patent pools nesmí opominout, jsou tzv. substituční, neboli náhražkové patenty. Tyto patenty jsou udělovány na takové vynálezy, které se snaží obejít patentovou ochranu na nezbytnou technologii.

Právě to, jaký druh z výše uvedených patentů, je zastoupen, dává možnost patent poolu fungovat. Pro zachování výhod patent poolu je totiž klíčové, aby byly zastoupeny zejména nezbytné patenty pro určitou technologii i produkty. Jestliže jsou zastoupeny pouze patenty, bez kterých daná technologie nemůže být reálně nasazena, je proto nutné na ně získat licenci. V důsledku potěbnosti a vyššího počtu udělených licencí je logické, že se navýší příjem na základě počtu udělených licencí.

²⁹ Klaus M. Schmidt: Complementary Patents and Market Structure. University of Munich: Department of Economics, 2008, str. 2

³⁰ Klaus M. Schmidt: Complementary Patents and Market Structure. University of Munich: Department of Economics, 2008, str. 2

³¹ Holman, Robert: Ekonomie. 3. vydání, C. H. Beck, Praha 2011, str. 39

³² Shapiro, Carl: Navigating the Patent Thicket: Cross Licenses, Patent Pools, and Standard Setting. University of California at Berkeley 2001, str. 1

Dle názoru prof. Dana Lastera z University of Washington jak reálná zaručit fungování patent pool je kritérium, aby do souboru patentů byly zahrnuty pouze nezbytné patenty, jinak hrozí nkolik rizik. V případě, že soubor obsahuje i jiné, než nezbytné patenty, existuje reálné riziko, že bude docházet k tzv. free-ridingu, tj. vlastníci ostatních, než nezbytných patentů, budou těžit z R&D vlastníků nezbytných patentů a sami do svého vlastního R&D investovat nebudou³³.

Je ovšem problematické, jakým způsobem budou patenty, které by měly být zařazeny do patent pool hodnoceny, zda jsou nezbytné, či nikoliv. V případě zmíněného patent pool týkajícího se formátu MPEG-2 byl postup takový, že podílejší se společností podnikly rozsáhlý průzkum, zda dané patenty jsou nezbytné, či nikoliv, a teprve poté, bylo možné patenty do souboru patentů zařadit. Navíc byla zřízena nová entita, MPEG LA, která zaměstnává nezávislé odborníky, kteří budou mít na starosti posuzování, zda patenty zařazené do pool jsou skutečně nezbytné a zda je do pool možné zařadit i jiné patenty.

Další možný přístup byl zaznamenán v případě dřívějšího patent pool týkajícího se formátu CD, kde figurují tři společnosti – Philips, Sony a Pioneer. V tomto případě nedošlo ke zřízení jiné entity, která by měla na starosti poskytování licencí, ale tuto úlohu pod sebe převzala společnost Philips s tím, že opět zaměstnává nezávislé odborníky, kteří budou posuzovat, zda je možné patenty do pool zařadit.

4.2. *Výhody a zápory patent pools*

Jestliže je zájem na vytvoření a následném prodeji určitého produktu, je třeba provést důkladnou rešerši na všechna starší práva, u kterých existuje riziko, že by mohla být produktem porušena. V souvislosti s tématem této práce lze říci, že dnes podané a připravené množství patentů na vynálezy již vytváří velmi hustou síť, ve které se výrazně zvyšuje riziko, že k takovému porušení staršího práva dojde. Je dokonce nanejvýš pravděpodobné, že zamýšlený produkt spadá do pole ochrany již více než jen jednoho uděleného patentu.

Před zájemcem o výrobu produktu, kterého se ochrana více patentů dotýká, vyvstává celá řada úkolů, které je potřeba vyřešit, kdy tyto úkoly spolu často bezprostředně souvisí. Jedná se zejména o odstranění hrozby porušení starších práv, dosažení co nejnižších nákladů, v případě potřeby mít svůj produkt v souladu s určitými uznávanými standardy, či úkoly spojené se strategií R&D.

³³ Osobní rozhovor s prof. Danem Lasterem, Transantional IP Seminar, Drážďany, Německo, březen 2014

Zde již lze spatřovat výhody, pokud patent pool existuje, a jsou v něm obsaženy patenty na cílenou oblast. V případě, že subjekt má zájem na získání licence, která je v určitém poolu obsažena, postačí mu jednat pouze s jednou, určenou, entitou. Dochází tedy k centralizaci procesu licencování, kdy jednání pouze s jednou entitou v rámci licenčního vyjednávání v praxi přináší hned dva efekty.

Za prvé se jedná o časové úspory, díky kterým lze uvést produkt na trh dříve, a tím, jak je již uvedeno výše, získat možnou výhodu před konkurencí.

Za druhé, je možné výhodu existence patent pools spatřovat v možnosti snížení transakčních nákladů, tedy takových nákladů, které je nezbytné vynaložit k tomu, aby byla příslušná transakce provedena. Mezi transakční náklady je možné zahrnout náklady na informace, náklady za smluvní ceny, například náklady za dohled nad dodržováním smlouvy³⁴, ale i například čas strávený vyjednáváním³⁵ ohledně podmínek, za kterých se licence poskytnou. Transakční náklady je možné ušetřit jak ze strany vlastníka patentu, tak nabyvatele licence.

Pro nabyvatele licence výše transakčních nákladů představuje důležitý faktor při rozhodování, zda pořídit potřebné licence, nebo investovat do vývoje potřebné technologie, která by nezasahovala do starších práv. Při využití patent pools, jak je již uvedeno výše, lze snížit transakční náklady.

Na základě toho, že určitý soubor patentů je poskytován jednou licencí, je pro subjekty jednodušší takovéto patenty nalézt a získat na jedné licenci. V důsledku zvýšeného počtu zájemců, tak dojde k navýšení počtu uzavřených licencí, z čehož mají užitek subjekty, které se na příslušném patent pool podílejí.

Další výhodu lze spatřovat ve skutečnosti, že vzhledem k získání licence na technologii na základě jedné licence, může docházet k jednoduššímu transferu technologií. Možnost jednoduššího přístupu může podpořit aktivity na poli R&D. Toto je podpořeno i tím, že patent pools mohou mít nastavenou maximální částku za licenci k souboru patentů v pool obsažených, což ve výsledku může vést k celkovému snížení nákladů na pořízení licence a tím se daná technologie stává dostupnější³⁶.

V případě správného nastavení podmínek fungování a úasti na patent pool, je možné využít patent pool jako nástroj pro snadnější nastavení technologických standardů. Samotné

³⁴ Transakční náklady. Wikipedia (online), cit. 9. 4. 2014; Dostupné na: http://cs.wikipedia.org/wiki/Transak%C4%8Dn%C3%AD_n%C3%A1klady

³⁵ Holman, Robert: *Ekonomie*. 3. vydání, C. H. Beck, Praha 2011, str. 363

³⁶ Hamanaka, Nobuyuki: *Distinction between Complementary and Substitute Patents as a Matter of Competition Law*. Munich Intellectual Property Law Center Master Thesis 2011, str. 9

nastavení standardu má své výhody, které lze spatřovat například ve sjednocení technických požadavků produktů nebo služeb. Dále se díky jednotným standardům mohou ušetřit finanční prostředky, protože produkt může být jednodušší³⁷, může být vytvořen na základě takových technických požadavků, které mají užší rozsah. Dalo by se říci, že spolupráce na stanovení standardu může způsobit vytvoření technologie, jejího produktu v jiné podobě, než v jaké by vznikla na základě soutěže na trhu, kdy je pravděpodobné, že technologie nebo produkt vzešlý z takovéto spolupráce může nabízet více, protože na podobě se dohodlo více subjektů.

Spolupráce na prosazení určitého standardu však může přinést i negativní efekt, jako je tzv. válka formátů. Příkladem lze uvést spor o prosazení formátu videokazet VHS a BETAMAX, kdy z toho sporu vítězná byla VHS, a koliv měla horší technické parametry. Dalším příkladem válkou formátů může být spor o nástupce formátu DVD, který se odehrával mezi formáty BLU-RAY a HD DVD. Za standardem BLU-RAY, který se prosadil na úkor HD DVD, stálo více společností včetně společnosti SONY, za standardem HD DVD stála například TOSHIBA, NEC, ale i Microsoft.

Právě spolupráce na vytvoření standardu je dležitá, protože jinak se nelze vyhnout, jak již autor uvedl výše, sporům o to, co se prosadí jako standard, kdy v důsledku těchto sporů vznikají produkty, které jsou proprietární, tedy nejsou kompatibilní. Je tedy nanejvýš pravděpodobné, že do budoucna se vyskytnou problémy například s technickou podporou takovýchto produktů³⁸. Právě v období, kdy se odehrávají spory o prosazení standardu, je možné sledovat pokles prodeje produktů, protože potenciální zákazníci čekají, co se prosadí, jinak u společnosti klesají zisky, a proto by zde měla být snaha se dohodnout na jednotné specifikaci, což je v zájmu jak spotřebitelů, tak producentů.

Nelze se zaměřit pouze na pozitivní klady existence patent pools, ale je nutné zmínit i negativní aspekty tohoto institutu³⁹. Vzhledem k tomu, že patent pools mohou ovlivnit postavení subjektů na trhu, soustředí se na tento institut i pravidla na ochranu hospodářské soutěže⁴⁰.

³⁷ ISO: Benefits of International Standards. ISO (online), cit. 5. dubna 2014; Dostupné na: <http://www.iso.org/iso/home/standards/benefitsofstandards.htm>

³⁸ Shapiro, Carl: Navigating the Patent Thicket: Cross Licenses, Patent Pools, and Standard Setting. University of California at Berkeley 2001, str. 21

³⁹ Přednáška Richard Gilbert: Economics, Law, and history of Patent Pools and Cross-Licensing Agreements. Franco-American Conference on the Economic, Law, and History of Intellectual Property Rights, 2001

⁴⁰ Regibeau, Pierre; Rockett, Katharine: Assessment of potential anticompetitive conduct in the field of intellectual property rights and assessment of the interplay between competition policy and IPR protection. Studie vytvořená pro Evropskou komisi, 2001, str. 22

Jako příklad lze uvést pokyny, která v roce 1995 vydalo Ministerstvo spravedlnosti USA a Federální obchodní komise USA. Jedná se o Antitrust Guidelines for the Licensing of Intellectual Property⁴¹. Jak už z názvu vyplývá, jedná se o pokyny týkající se sjednávání licencí, kdy se pojednává také o sjednávání křížových licencí a patent pools.

Ve výše uvedených pokynech je možné nalézt případy, které jsou shledávány v rozporu s pravidly hospodářské soutěže. Jedná se zejména o následující situace:

- nežádoucí je tedy zejména takové nastavení patent pools, které má za účel vyloučení jiných subjektů, které soutěží na trhu stejných či podobných technologií nebo produktů, na které se vztahují patenty, které jsou v patent pool zastoupeny;
- dalším případem je situace, která nastává v okamžiku, kdy subjekty, které se účastní na patent pool, disponují dominantní tržní silou na relevantním trhu;
- za chování, které je v rozporu s pravidly hospodářské soutěže, se také považuje takové jednání, které omezuje účast na patent pool, kdy takovéto omezení účasti není dostatečně odůvodněné ve vztahu s efektivním a vývojem a využitím technologií, které jsou v patent pool zastoupeny⁴².

Z výše uvedeného lze dovodit, že rizika jsou spatřována zejména v možnosti působit na přístup, resp. možnost omezit, či přímo zamezit přístup jiných subjektů k potencionálním prmyslového vlastnictví, zejména k patentům, což představuje překážku pro přístup na trh, stejně jako nastavení takové cenové politiky za udělení licence, kdy je dlužno předpokládat, že výsledný efekt bude rovněž spočívat v omezení konkurence a získání určité vlastní výhody.

Je tedy patrné, že podobně jako i jiné právní nástroje a obchodní metody, je možné, i patent pool zneužít za účelem ovlivnění postavení na trhu, a již vlastními účastníky na pool, nebo subjekty stojících mimo pool.

⁴¹ 1. 5.5 Antitrust Guidelines for the Licensing of Intellectual Property; pokyny vydané Ministerstvem spravedlnosti U.S.A. a Federální obchodní komisí dne 6. dubna 1995

⁴² Clark, Jeanne; Piccolo, Joe; Stanton, Brian; Tyson, Karin; Critharis, Mary; Kunin, Stephen: Paten Pools: A Solution to the Problem of Access in Biotechnology Patents? United States Patent and Trademark Office 2000, Str. 7

5. Závěr

Autor chápe význam ochrany práv duševního vlastnictví, která v dnešní společnosti hrají velmi důležitou úlohu, jako nástroj zajišťující návratnost vložených investic v podobě finančních prostředků a času.

Nicméně je třeba kriticky zhodnotit dnešní stav, v jakém se práva duševního vlastnictví nachází. Práva duševního vlastnictví hrají velmi významnou roli při tzv. transferu technologií. Jedná se o proces, jehož prostřednictvím dochází k šíření poznání, poznatků a specifických výstupů mezi více subjekty, které mohou tyto poznatky a řešení převzít a dále vyvíjet. Díky tomuto vývoji je možné posouvat úroveň společnosti kupředu.

Navíc je třeba zohlednit i kolik skutečností. Za prvé, výzkum a vývoj trvá již určitou dobu, kdy spolu s rozvíjející se úlohou ochrany duševního vlastnictví, znamená nárůst počtu přihlašováním řešení, u kterých je zájem na získání příslušného druhu ochrany duševního vlastnictví. Tento trend je zřetelný zejména u průmyslových práv, kdy autor klade důraz na patentovou ochranu vynálezů.

Patent má dobu trvání ochrany přibližně 20 let, v případě získání dodatkového osvícení může tedy celková doba ochrany trvat až 25 let. Každým rokem je udělen určitý počet patentů, které však do budoucna mohou tvořit překážku dalšího vývoje.

Jak již autor v této práci uvedl, je možné tento jev přirovnat k pyramidě, kdy v základní pyramidě jsou nejstarší předměty ochrany patentem a na samotném vrcholku jsou ty nejnovější. Takováto pomyslná pyramida má tendenci se neustále zvyšovat tím, jak jednotlivé předměty ochrany zastarávají a jak jsou vytvářeny nové. Také se nabízí přirovnání k toku vody, kdy proti proudu jsou starší technologie a po proudu jsou novější.

V případě udělení velkého počtu patentů na určitě technologie vyvstává problém, se kterým se musí potýkat subjekty mající zájem vytvářet nové technologie a produkty apod. Hlavní těžiště jejich komplikací spoívá v nutnosti vyhledání všech starších práv v dané oblasti a zhodnocení, zda jejich záměr tato starší práva neporuší.

Existuje tedy snaha tyto negativní aspekty ochrany duševního vlastnictví odstranit. Jedno z možných řešení představuje vytvoření patent pools.

Vytvořené patent pools představují soubor patentů z určité oblasti, které jsou povážlivě nezbytné pro aplikaci určité technologie. Zcela zřejmou výhodou patent pools je jednání pouze s jednou entitou v případě zájmu o získání licencí z určité oblasti v případě, že jsou v příslušném patent pool zastoupeny, spolu s licenciantem vyjednáváním pouze s jednou entitou, vyplývají i

další výhody jako je snížení transakčních nákladů. Tyto a další výhody mohou vést ke snadnějšímu a tedy i rychlejšímu transferu technologií, kdy tímto lze dosáhnout zrychlení vývoje.

Autor spatluje další stejné výhody z řízení patent pool v případě, kdy je zájem na vytvoření určitého standardu vybrané technologie. Právě v případě, kdy se povede zřídit patent pool, který obsahuje nezbytné patenty pro určitou technologii, které jsou považovány za standard, dochází k sjednocování produktů, kdy je zajišťována i kompatibilita produktů, které poté mohou fungovat na základě obdobných technických specifikací, i za obdobných podmínek. V tomto autor vidí velmi pozitivní efekt, zejména pro koncové uživatele.

Nicméně existence patent pools může přinést i negativní efekt. Vzhledem ke skutečnosti, že je velmi pravděpodobné, že účastníci na patent pool se budou pohybovat v nižších patrech té pomyslné pyramidy, popř. výše proti proudu, může docházet i k ovlivnění ostatních subjektů, které může být i negativní, například ovlivnění ceny, i snahy o další vývoj, kdy se existence může dostat do rozporu s pravidly na ochranu hospodářské soutěže dle příslušné jurisdikce.

Autor chápe, že a koliv patent pools nejsou zcela ideálním způsobem řešení v případech, kdy existuje mnoho patentů, ve kterých se zájemce musí vyznat, představují nástroj, u nichž pozitivní převládají nad negativy. Zejména dnes, kdy ochrana duševního vlastnictví je kritice, zejména s ohledem na to, co všechno je možné chránit a co je již chráněno, každý prvek, který usnadní pohyb na poli duševního vlastnictví, je žádaný.

Jestliže jsou správně nastaveny podmínky existence patent pools, mohou patent pools přispět jak ke zvýšení návratnosti z udělených licencí, tak i ke vznesení přehlednosti do patentů, které se dotýkají určitých technologií. Mohou tak přispět i ke zlevnění nákladů výrobních k získání technologie, i produkci výrobků, a tím snížit výslednou cenu, což přispívá k naplnění celospolečenského zájmu.

6. Použitá literatura

Knihy, publikace

- Colston, Catherine; Galloway, Jonathan: Modern Intellectual Property Law. 3. vydání, Routledge, 2010
- Holman, Robert: Ekonomie. 3. vydání, C. H. Beck, Praha 2011
- Horáček, Roman; Šada, Karel; Hajn, Petr: Práva k průmyslovému vlastnictví. 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2011
- Idris, Kamil: Intellectual Property: A power tool for economic growth. WIPO, Ženeva 2003
- ITC/WIPO: Secrets of Intellectual Property: A guide for small and medium-sized exporters. ITC/WIPO, Ženeva 2003
- Jakl, Ladislav: Úvod do systémů právní ochrany duševního vlastnictví. Vysoká škola veřejné správy a mezinárodních vztahů, Praha 2006
- Malý, Josef: Obchod s nehmotnými statky, Patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky. C. H. Beck, Praha 2002
- Munková, Jindřiška; Kindl, Jiří; Svoboda, Pavel: Soutěžní právo. Soutěžní právo, C. H. Beck, Praha 2012

Články, odborné práce

- Herper, Matthew: The Cost Of Creating A New Drug Now \$5 Billion, Pushing Big Pharma To Change. Forbes (online); 11. srpna 2013, cit. 7. února 2014; Dostupné na: <http://www.forbes.com/sites/matthewherper/2013/08/11/how-the-staggering-cost-of-inventing-new-drugs-is-shaping-the-future-of-medicine/>
- Shapiro, Carl: Navigating the Patent Thicket: Cross Licenses, Patent Pools, and Standard Setting. University of California at Berkeley 2001
- Bass, Brian: The Definitions of „Upstream“ and „Downstream“ in the Production Process. Chron (online) cit. 2. dubna 2014; Dostupné na: <http://smallbusiness.chron.com/definitions-upstream-downstream-production-process-30971.html>

- Medicines patent pool: About the MPP. Medicines patent pool (online), cit. 9. dubna 2014; Dostupné na: <http://www.medicinespatentpool.org/about/>
- Chapman, Chalie; Loeb, Clifford: Negotiating the patent pool of your future. Intellectual Asset Management magazine, číslo 55, září/říjen 2012
- Joint venture. Webster pocket dictionary (Business). Trident Press International, vydání 1998
- Consumer Project on Technology: Patent Pool. CPTEch (online), cit. 3. dubna 2014; Dostupné na: <http://www.cptech.org/cm/patentpool.html>
- Klaus M. Schmidt: Complementary Patents and Market Structure. University of Munich: Department of Economics, 2008
- Hamanaka, Nobuyuki: Distinction between Complementary and Substitute Patents as a Matter of Competition Law. Munich Intellectual Property Law Center Master Thesis 2011
- ISO: Benefits of International Standards. ISO (online), cit. 5. dubna 2014; Dostupné na: <http://www.iso.org/iso/home/standards/benefitsofstandards.htm>
- Regibeau, Pierre; Rockett, Katharine: Assessment of potential anticompetitive conduct in the field of intellectual property rights and assessment of the interplay between competition policy and IPR protection. Studie vytvořená pro Evropskou komisi, 2001
- Clark, Jeanne; Piccolo, Joe; Stanton, Brian; Tyson, Karin; Critharis, Mary; Kunin, Stephen: Patent Pools: A Solution to the Problem of Access in Biotechnology Patents? United States Patent and Trademark Office 2000
- WIPO: Licensing and Technology Transfer (online), cit. 6. dubna 2014; Dostupné na: <http://www.wipo.int/patent-law/en/developments/licensing.html>
- Transakční náklady. Wikipedia (online), cit. 9. 4. 2014; Dostupné na: http://cs.wikipedia.org/wiki/Transak%C4%8Dn%C3%AD_n%C3%A1klady

Mezinárodní smlouvy, právní prameny

- Antitrust Guidelines for the Licensing of Intellectual Property; Dostupné na: <http://www.justice.gov/atr/public/guidelines/0558.htm>
- Bernská úmluva o ochraně umleckých a literárních děl (vyhláška ministra zahraničních věcí č. 133/1980 Sb.)
- Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb.)

- Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (vyhláška ministra zahraničních věcí č. 90/1962 Sb.)
- Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (vyhláška č. 69/1975 Sb., ve znění vyhlášky č. 80/1985 Sb.)

Jiné zdroje

- Cimrman, Smoljak, Svěrák: Vražda v salonním coupé (divadelní inscenace). Premiéra 14. května 1970
- Osobní rozhovor s prof. Danem Lasterem, Transnational IP Seminar, Drážďany, Německo, březen 2014
- Přednáška prof. Toshiko Takenaka: Patent Protection of Software. Transnational IP Seminar, Drážďany, Německo, březen 2014
- Přednáška Richard Gilbert: Economics, Law, and history of Patent Pools and Cross-Licensing Agreements. Franco-American Conference on the Economic, Law, and History of Intellectual Property Rights, 2001

Anotace

Práce si klade za cíl přiblížit pojem práv duševního vlastnictví, transferu technologií a licencí s důrazem na křížové licence a poskytování licencí prostřednictvím tzv. patent pools. V současnosti se na ochranu práv duševního vlastnictví klade větší důraz, než kdy dříve v minulosti. Mít v držení vhodná práva duševního vlastnictví může představovat strategickou výhodu oproti konkurenci. V reálném nasazení lze nalézt případy, jak v minulosti, tak v současnosti, kdy se práv vlastníci více práv ze strategických důvodů spojili a vytvořili soubor patentů, tedy tzv. patent pool. Autor se zaměřil na vysvětlení pojmu, nastíní výhody a možných rizik, která jsou s patent pools spojená, i stručný nástin historického vývoje. Navíc s ohledem na skutečnost, že patent pools se nedostává příliš prostoru, autor spatřil v této práci příležitost, kdy lze více představit tuto specifickou formu licencování.

Annotation

This paper is focused on the topics of intellectual property, transfer of technology and licenses, especially cross-licenses and licensing through patent pools. In these days the protection of intellectual property plays bigger role than ever before. Possession of intellectual property rights may constitute a strategic advantage over competitors. In the past and the present it is possible to find cases when rights owners collaborated and established patent pool. The author's aim was to explain the term patent pool, its brief history and to outline the advantages and possible risks connected to patent pools. Moreover the fact is that there are not many papers which cover the issues of patent pools. The author tried to use the opportunity to introduce this specific form of licensing more closely.